

DEVLET ÇEVRECİLİĞİ KYOTO'YU SELAMLİYOR...

Son iki haftadır iklim değişikliğiyle yatıp iklim değişikliğiyle kalkıyoruz. Birleşmiş Milletler iklim değişikliği raporundan sonra basının da etkisiyle politik gündem de giderek ısınıyor. Gündemin odak noktası, “iklim değişikliği insanlığın topyekun yok oluşuna neden olacak, o halde iklim değişikliğini durduralım.”

Buraya kadar her şey güzel, özellikle yıllarca iklim değişikliği konusunu gündeme taşımaya çalışan hareketler için bulunmaz hint kumaşı. Televizyon programları, söyleşiler, raporlar havada uçuşuyor. Artık büyük bir çoğunluk iklim değişikliğini bir tehdit olarak algılamaya başladı. Özellikle mevsimlerde yaşanan dengesizlikler, kenti de kırda da etkiliyor. Buğday rekolteleri, kuraklık, yağış oranları eğlence programlarının bile gündemine girdi. Durumdan vazife çıkaran bankalar iklim değişikliğine dayanıklı kredi kartları çıkartıyor. Bakanlar televizyon ekranlarında iklim değişikliği karşısında yarı mahcup yarı tedirgin iklim değişikliğine karşı, Ayşe Teyze formüllerini açıklıyor. Anlaşılan o ki iklim değişikliği bu sene çok iş yapacak.

Devlet ve şirketler siyasalarını belirlerken, imaj çağının unsurlarıyla yaşamı yeniden büyüleyecek. İklim değişikliği çok satanlar arasında hızla yükseliyor. Haber kanalları ellerindeki çevreci listesini yeniden güncelliyor. Tozlu raflardan bir gecede inen isimler, “Hepimiz Öleceğiz, Kyoto’yu imzalayın” diye buyuruyorlar. Devlet, hükümet nezdinde imzalarız ama biraz daha bekleyin diyor. çevreci ve yeşil cenah ile onların yedeklediği güruh, “Hayır Yarın Olmaz, Hemen _imdi” diyor.

İklim değişikliği gündelik yaşamda, kıyamet tezleri ve hazcılık arasında salınırken, politik arenada da Kyoto’nun imzalanması meselesine indirgeniyor. Elbette bir yerlerde insanlar ekolojik krizin, iklim değişikliğinin nasıl geri çevrilebileceğine kafa yoracak, kafa yormalıdır da. Ancak sıkıntı tam da bu sorunun nasıl çözülebileceği üzerinde kilitleniyor. Yıllarca, siyasete alternatif olmak için doğum sancıları çeken çevreci ve yeşil cenah, en sonunda devletten, sermayeden ve medyadan gerekli ilgiyi görmenin verdiği motivasyonla, kendi gündemini toplumsallaştırmanın ve bunun en kestirme, ucuz yolunu deneyimleyerek yaratmaya çalışıyor.

Bugüne kadar kapitalizmle ve onun uygarlık projesiyle retorik düzeyinde bile hesaplaşmasını tamamlayamamış çevreci önder(lik)ler, iklim değişikliği sorununun herkesi etkileyeceği tespiti üzerinden sorunun çözümünde siyasal özneyi de “herkes” olarak belirleyiveriyorlar. Böylece iklim değişikliği sorunu, ahlaki bir zeminde, sermayenin, devletin ve toplumun ortak iyisini belirlemek için gerekli uzlaşma zemininin sağlanması gerekliliğine dönüşüyor. Birleşmiş Milletler raporlarıyla da sorunun kaynağı “insan” olarak tescillenince, kapitalist üretim tarzı ve onun tüm insanlığı yok eden ufku, bu soyut insan manzarasının arasında kaybolup gidiyor. Kapitalizm içi çözüm arayışları bir kez devreye girince, sermaye de yıllardır mesafeli baktığı çevreciliği içerip aşacak bir toplumsal projeye, gündemi yeniden ve yeniden üretiyor. Devlet de, bu toplumsal projeye, parlamentarizmin sınırlarına taşıyabildiği ölçüde sürece destek veriyor. Sorun, Parlamento’nun imzalayacağı bir “sözleşme” olarak toplumsallaştığı sürece, devlet çevreciliği yıllardır kazanamadığı bir itibarla donatılacak. Bu nedenle onlar için de, sözleşme hukukunun, uluslararası sözleşme düzeninin gereklilikleri yerine getirilmeli, Kyoto imzalanmalı... Ama asıl soru(n) hiç gündeme getirilmiyor: Türkiye Kyoto Protokolünü imzaladığı zaman, sera gazı emisyonlarını aşağıya çekecek mi, çekebilecek mi? Yoksa Protokolün pazar mekanizmaları, karbon borsası sermayenin kirlenme hakkına hukuki bir kılıf mı geçirecek?

Temel olarak kapitalist büyüme ve kalkınmacılığın hüküm sürdüğü bir dünyada, uluslararası hukukla ve sözleşme rejimiyle devleti ve sermayeyi “sıkıştırmak”, olsa olsa trajik bir stratejiden başka bir şey olamaz. Uluslararası hukuk olmasaydı, Irak’ın işgali nasıl hukukileştirilebilirdi ki? Guantamolaştırılmış bir dünyada, Kyoto Protokolü’ne, gündemin üzerinden akışkanlık kazandırma, bir adım öne çıkma niyetiyle evet diyenler, ideolojik olarak kapitalizmin pazar mantığına mahkûm olmakla kalmayacak, politik olarak da sermayenin ve devletin uygarlık projesine yani yok oluşa su taşıyacaklar.

Önümüzdeki dönemde bu devlet çevreciliğinin yükseleceği bir süreçten geçeceğiz. Ehlileştirilmiş ve ıslah edilmiş bu çevrecilikle asıl hesaplaşmanın, ideolojik olduğu kadar politik olarak da yürütülmesi gerekiyor. Bugüne kadar kendini toplumsalın içinden kuramamış ve bir tür yok oluş anlatısından ibaret kalmış çevreci ve yeşil dalgayla asıl mücadele, sermaye ve devletin manevraları karşısındaki saf tutuşlarda açığa çıkacak.

Bolivya'nın, Venezüella'nın eşitlikçi toplum modellerini sahiplenerek, ekolojik bir dünya yaratma bakış açısı, eninde sonunda, pratik mücadelenin içinden, kendini yeni bir uygarlık projesi olarak ortaya çıkartacaktır. Kapitalizmi ve kalkınmacılığı toplumsal mücadelenin içinde karşısına almayan, her türlü piyasacı hareket, eninde sonunda toplumsal bir alternatif olarak değil; yeni sermaye için alternatif bir maliyet olarak görünecektir.

Küresel iklim değişikliğine dur demenin yolu, Kyoto'yu onaylamaktan değil, sermaye çağıyla hesaplaşmaktan geçer. Elbette "hepimiz öleceğiz" ama kapitalizme ve piyasa(laştırma)ya sonuna kadar direneceğiz. 17.02.2007

EKOLOJİ KOLEKTİFİ
www.ekolojistler.org
ekolojikolektifi@yahoo.com